

посібник. Кіровоград : Видавництво обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського, 2012. 32 с.

3. Збірник робіт переможців Всеукраїнського конкурсу навчальних програм для початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів з напрямку «Образотворче мистецтво». Київ : Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв, 2014. 179 с.

Врублевська Юлія,

викладачка театрального відділення
Полтавської міської школи мистецтв
«Мала академія мистецтв»

імені Раїси Кириченко,

Скиба Тетяна,

концертмейстерка театрального
відділення Полтавської міської школи
мистецтв «Мала академія мистецтв»
імені Раїси Кириченко (м. Полтава)

МЕТОДИКА ПОЄДНАННЯ ПЛАСТИКИ ЛЯЛЬКИ І СЛОВА В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ УЧНІВ З ПРЕДМЕТУ «ОСНОВИ ГРИ АКТОРА З ЛЯЛЬКОЮ»

Анотація. У статті розглядається проблема опанування учнями театрального відділення шкіл естетичного виховання вміння поєднувати пластику ляльки зі сценічною мовою в процесі навчання з предмету «Основи гри актора з лялькою». Проаналізовані типові помилки учнів під час керування ляльками різних систем та їх «озвучення», доведено нагальність введення методичного тренінгу, який базуватиметься на поєднанні двох дисциплін – майстерності актора театру ляльок зі сценічною мовою. Пропонується систематизувати ігрові вправи від простої до складної, що допоможуть учням органічно поєднати пластику ляльки і слово в момент сценічної дії.

Ключові слова: театр ляльок, навчання, тренінг, пластика ляльки, слово.

Постановка проблеми. Актуальність цієї проблематики зумовлена відсутністю органіки при поєднанні пластики ляльки і слова в процесі навчання учнів гри з лялькою, адже підсумковою роботою учнів з предмету «Основи гри актора з лялькою» є участь у виставі з використанням однієї із систем ляльок, де вони повинні показати навички створення сценічного образу шляхом поєднання органічної природи актора з художньою лялькою. І саме на цьому етапі перед учнями виникає величезна дилема: як поєднати пластику ляльки і сценічне слово й не втратити при цьому природу їх виникнення?

Ступінь вивчення проблеми. Проблема поєднання слова актора з пластикою ляльки недостатньо розглядалась з позиції акторської майстерності з лялькою. Доцент кафедри майстерності актора та режисури театру анімації ХНУМ С. Я. Фесенко (Україна, Харків) у посібнику описувала перші кроки поєднання пластики і слова в роботі з тростинною лялькою: «На матеріалі невеличких ліричних, сатиричних, гумористичних віршів студент має знайти виразну пластику та органічно поєднати її зі словом» [1, с. 64].

На сьогодні навіть у професійній школі навчання лялькаря немає посібників або ж теоретичних і практичних методик для вирішення проблем поєднання слова і пластики ляльки. Тому, спираючись на практичний досвід, вважаємо, що сьогодні маємо потребу в методичному тренінгу, що базуватиметься на поєднанні двох дисциплін – сценічної мови і майстерності актора з лялькою.

Виклад основного матеріалу. На першому етапі оволодіння лялькою учні призвичаюються до перевлаштування роботи м'язів, свідомо контролюють свої м'язові дії, пристосовується до механіки ляльки, знаходить правильне і зручне для себе положення під лялькою. Пізніше набуття навичок при керуванні лялькою допомагає учням відпустити контроль над

технікою, в процесі чого відбувається механічний процес роботи. Це надає можливість зосередити увагу на пластиці ляльки, внутрішній дії та слові. Таким чином, після засвоєння тренажних технічних вправ можна розпочинати навчальний словесний тренінг. На цьому етапі треба спрямовувати учнів на виконання дії з одночасним звучанням.

Щоб уникнути проблем при поєднанні слова і пластики ляльки та досягнути їх органічного поєднання, слід систематизувати вправи від найпростішої до складної й об'єднати їх у тренінг, опісля чого розділити на декілька складових:

- вправи на дихання;
- вправи на народження жесту від звуку;
- вправи на злиття жесту і звуку;
- вправи на народження бачення;
- вправи на народження характерності;
- вправи на народження слова;
- закріплення і розвиток навичок з попередніх вправ, перехід від характерності в звукові до характерності в слові.

Уміння передавати психофізичний стан персонажа через пластику ляльки і слово є одним із найважливіших навичок роботи з лялькою. Процес злиття слова з пластикою ляльки настільки ж важливий, наскільки складний, тому освоєння цього процесу слід виокремити і зробити систематичним і цілеспрямованим тренінгом на заняттях з майстерності актора театру ляльок.

Висновки. Виконання словесного тренінгу з лялькою допоможе сформувати в учнів стійкий навик органічного переходу від внутрішньої мови до зовнішньої мови через художній інструмент – театральну ляльку, що, в свою чергу, дасть можливість підвищити професійну обізнаність учнів театральних відділень.

Список використаних джерел

1. Фесенко С. Основи тренінгу і техніки актора театру ляльок. Розділ II. Система вправ та методичні рекомендації для оволодіння механікою тростинної ляльки. Пластика та слово. Львів : вид. Центр ЛНУ, 2009. 70 с.
2. Сорокіна Н. Ф. Граємо в ляльковий театр // *Дошкільне виховання*. 2002. № 6. С. 61-63.
3. Тимофєєва О. О. Лялькова вистава – чудова забава. Тернопіль : Мандрівець, 2008. 27 с.
4. Яковенко Л. В. Театр у дитячому колективі. Київ : Ранок, 2017. 144 с.

В'яла Олеся,

викладачка хореографічного відділення,
Полтавська міська школа мистецтв
«Мала академія мистецтв»
імені Раїси Кириченка,

В'яла Наталія,

концертмейстерка театрального
відділення Полтавська міська школа
мистецтв «Мала академія мистецтв»
імені Раїси Кириченко (м. Полтава)

АРТ-ТЕРАПІЯ ЯК МЕТОД ПРОПРАЦЮВАННЯ ЕМОЦІЙНОГО СТАНУ УЧНІВ ЗА ДОПОМОГОЮ МИСТЕЦТВА

Актуальність. У статті розглянуто та проаналізовано важливість арт-терапії як дієвого способу виявлення емоційного стану вихованців мистецьких закладів для ефективної роботи над творчими завданнями. Отримані в результаті роботи над статтею дані можуть бути використані викладачами та концертмейстерами для створення хореографічних і театральних етюдів, концертних номерів та вистав з посиленою увагою до емоційного стану виконавців, а також для роботи з навчальних дисциплін: «Хореографічний ансамбль», «Сучасний танець», «Акторська майстерність», «Сценічна мова».